DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Tanavassdragets fiskeforvaltning
v/ Hans-Erik Varsi
Deanugeaidnu 1780
9845 TANA

Deres ref	Vår ref	Dato
2020/55	17/1367-13	19. august 2020

Kartlegging av andre arter i Tanavassdraget

Klima- og miljødepartementet gir Tanavassdragets fiskeforvaltning en begrenset dispensasjon fra forskrift for fiske på Tanavassdragets grenseelvstrekning §§ 16 og 24, for å kunne kartlegge forekomsten av andre arter enn laks i Tanavassdraget. Dispensasjonen inkluderer fiske med garn med 29-45 mm maskevidde og inntil 4 m dybde, mellom 19. august og 5. september 2020. Det forutsettes at all bifangst av laks gjenutsettes på en skånsom måte.

Bakgrunn

Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) søkte 3.juli Klima- og miljødepartementet om dispensasjon fra de aktuelle bestemmelsene i grenseelvforskriften for et prøvefiske etter andre arter mellom 6. august og 5. september. Fisket skal gjennomføres av opptil 40 fiskere og med småmaskede garn med inntil 45 mm maskevidde og mellom 2 og 4 meter dybde. Målet med fisket er å kartlegge tilfanget av ulike arter og artsfordeling i vassdraget, samt disse artenes fordeling på kjønn, størrelse og områder. I tillegg har TF i e-post 17. august også søkt om å få sette opp tverrstengsel med ørretgarn i nedre del av Boratbocká-stryket i samme periode, for å fange sjøørret. Disse garnene vil bli satt i de grunne partiene hvor ørreten ferdes. Laksen vil ha fri passasje langs djupålen, og TF fremhever i søknaden at dersom laks skulle sette seg i garnet vil de kunne slå seg fri.

I utgangspunktet kan garnfisket etter andre arter enn anadrom laksefisk i dette området gjennomføres fra isgangen og til og med 15. juni, med unntak av Anárjohka og Skiehččanjohka hvor det kan pågå til 20. august. Garn som brukes til fangst av andre arter skal ha monofilamenttråd av inntil 0,20 mm tykkelse jf. forskrift om fiske på Tanavassdragets grenseelvstrekning § 24. I følge bestemmelsens tredje ledd kan maskevidden i settegarn til

Postadresse	Kontoradresse	Telefon*	Avdeling	Saksbehandler
Postboks 8013 Dep 0030 Oslo postmottak@kld.dep.no	Kongens gate 20 www.kld.dep.no	22 24 90 90 Org.nr. 972 417 882		Julie Gjørtz Howden 22 24 59 49

dette formålet være mellom 29 og 35 mm. Fisket med settegarn etter ørret kan foregå i perioden 1. juli til 31. juli i grenseelvstrekningen, jf. § 12 første ledd, med unntak av Anárjohka hvor dette fisket kan pågå til 12. august. TFs søknad om prøvefiske nødvendiggjør dermed en dispensasjon fra disse bestemmelsene i grenseelvforskriften. Klima- og miljødepartementet kan gi slike dispensasjoner i enkelttilfeller hvor formålet er å fange fisk til "vitenskapelig undersøkelse, praktiske forsøk eller fiskekulturtiltak", jf. § 37. TFs kartleggingsprosjekt vil her falle inn under begrepet "fiskekulturtiltak".

Klima- og miljødepartementets vurdering

Klima- og miljødepartementet er enige i at det kan være behov for en bredere kartlegging av omfanget av andre arter i Tanavassdraget og av muligheten for å forhindre at predatorarter som gjedde og ørret tar ut en for stor andel av laksesmolten. Samtidig vil vi vise til rapporten "Predasjon på lakseunger i Tana" (Svenning m.fl. 2020), som sammenfatter resultatene fra undersøkelser av dietten til gjedde og sjøørret sommerstid i Tanavassdraget. Undersøkelsene viste blant annet at gjedder i lengdeintervallet 50-70 cm spiser mindre gjedder (fra 10-37 cm). Samtidig ble det funnet få gjedder under 30 cm med laksesmolt i magen. Forskerne bak rapporten mener dette kan skyldes at de minste gjeddene, i frykt for å bli spist av større gjedder, holder seg unna områder hvor de store gjeddene samles for å spise laksesmolt. Det understrekes i rapporten at økt beskatning på store gjedder "kan føre til 1) økt rekruttering til gjeddebestanden på grunn av lavere predasjon på smågjedder, samt 2) at gjeddene begynner å spise laksesmolt ved lavere størrelser/alder. Et stort uttak av store gjedder kan derfor gi motsatt ønsket effekt, ved at predasjonen på laksesmolt faktisk øker" (s. 66).

Som det fremkommer av TFs søknad er det ikke snakk om en utfisking av predatorer, men et prøvefiske for å kartlegge omfanget av disse bestandene. Som departementet ser det vil et slikt prøvefiske kunne supplere det datagrunnlaget som allerede foreligger fra rapporten over. Slik sett vil prosjektet kunne bidra til å styrke kunnskapsgrunnlaget for den videre forvaltning av fisket i Tanavassdraget jf. naturmangfoldloven § 8.

På bakgrunn av resultatene i rapporten over, vil vi anmode om at uttaket av store gjedder begrenses, og at det brukes ulike størrelser av garn for å variere størrelsen av fangsten. Det presiseres også at denne dispensasjonen ikke nødvendigvis åpner for bruk av sjøørretgarn i eventuelle videre undersøkelser.

Det følger av naturmangfoldloven § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Klima- og miljødepartementet vil peke på at kunnskapsgrunnlaget for beslutningen om å gi dispensasjon til prøvefiske er basert dels på rapporten "Predasjon på lakseunger i Tana" og dels på lokalbefolkningens erfaringer. Kunnskapsgrunnlaget bygger dermed både på vitenskapelig kunnskap og "generasjoners erfaringer gjennom bruk og samspill med naturen", og ansees derfor være tilstrekkelig og i tråd med kravene i naturmangfoldloven § 8 første og annet ledd.

I tråd med føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9, er det satt vilkår for dispensasjonen. Disse vilkårene bidrar til å redusere risikoen for skade på naturmangfoldet. Med tanke på at dispensasjonen er begrenset i tid og omfang, vurderes det at denne risikoen uansett er beskjeden. Videre fremkommer det av TFs søknad og av rapporten "Predasjon på lakseunger i Tana" at bestandene av andre fisker enn laks i Tanavassdraget er lite beskattet. Så fremt fisket foregår i tråd med resultatene og anbefalingene i predasjonsrapporten er det ikke grunn til å tro at prøvefisket vil utgjøre noen vesentlig økning av den samlede belastningen på økosystemet i Tanavassdraget, jf. naturmangfoldloven § 10.

Et viktig prinsipp i miljøretten er at tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å "hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder", jf. naturmangfoldloven § 11. Dette prinsippet vil også gjelde i dette tilfellet, selv om risikoen for slik skade vurderes å være liten. Det er også departementets oppfatning at de metoder og utstyr som skal anvendes i prøvefisket vil være de mest effektive og og gi de beste samfunnsmessige resultatene, slik at man vil kunne unngå eller begrense skader på naturmangfoldet jf. naturmangfoldloven § 12. Det forutsettes at de lokaliteter som velges til prøvefisket også velges ut fra disse hensynene.

Vedtak

Med hjemmel i forskrift om fiske på Tanavassdragets grenseelvstrekning § 37, gir Klima- og miljødepartementet TF dispensasjon til et begrenset garnfiske etter andre arter enn laks på Tanavassdragets grenseelvstrekning i perioden 19. august og 5. september 2020. Dispensasjonen inkluderer tverrstengsel med garn i Boratbocká-stryket i samme tidsrom. Maskevidden i de garn som anvendes til prøvefisket skal være 29-45 mm og tykkelsen opptil 0,20 mm. Garnene kan være inntil 4 meter dype.

Dispensasjonen gis på følgende vilkår:

1. TF organiserer prøvefisket og peker ut aktuelle fiskere. Fiskere kan ta med en medhjelper i fisket.
2. Fisket gjennomføres i tett kontakt med TF og oppsynet.
3. Bifangst av atlantisk laks eller sjørøye skal settes ut igjen på en skånsom måte. Bifangst som må avlives gis institusjoner e.l.
4. Det skal iverksettes tiltak for å redusere bifangst (lokalitet, røkting osv.). Dersom det likevel skulle bli nevneverdig bifangst av atlantisk laks og sjørøye, skal fisket avsluttes umiddelbart.
5. Tillatelsen skal medbringes av de som gjennomfører prøvefisket.
6. Etter at prøvefisket er avsluttet sendes kortfattet rapport om fangst til Klima- og miljødepartementet. Det forutsettes at prosjektet gjennomføres på en slik måte at innsamlet materiale kan benyttes til å supplere det kunnskapsgrunnlaget som allerede foreligger om andre arter i Tanavassdraget.

Med hilsen

Lindis Nerbø (e.f.)
avdelingsdirektør

Julie Gjørtz Howden
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer